

GLOBAL EXPORT

Turkishtime

HSBC BANK A.Ş.'nin katkılarıyla hazırlanmıştır.

KÜRESEL TİCARETE GÖZ KIRPIYOR

Asya ülkeleri arasında son 15 yılda en istikrarlı büyüyenlerden biri olan Bangladeş, yılda yüzde 6-7 ekonomik büyüme performansı ile az gelişmiş ülke görünümünden sıyrılmayı başardı. Ülke, Çin ve Hindistan'ın yanı sıra yatırımların yeni gözdesi olmak istiyor.

BANGLADEŞ BÜYÜYOR

HSBC Küresel Bağlantılar Raporu'na göre Bangladeş'teki büyümenin devam etmesi bekleniyor.

HSBC





Gelecekte, dış ticarete küresel tedarik yönetimi yön verecek!

Tedarik zinciri çok daha rekabetçi ve uluslararası bir hale geliyor. Peki, oluşan bu yeni rekabetçi dünyadaki fırsatları işiniz için nasıl değerlendireceksiniz?

Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerde bulunan HSBC Dış Ticaret Ekipleri'miz, siz büyük resme odaklanmaya çalışırken yerel pazarlarda size yol gösteriyor.

Birlikte fırsatları değerlendirmeye başlayalım.

Uluslararası ticaretteki en son gelişmeler için:
www.hsbc.com/globalconnections

Arayın 444 0 424
Tıklayın www.hsbc.com.tr
Ziyaret edin HSBC Bank Şubeleri

HSBC



"BENGAL'İN ÜLKESİ" KÜRESEL EKONOMİDE YERİNİ ARIYOR

Bangladeş Güneydoğu Asya'da nüfusuna oranla küçük bir alana sıkışmış, siyasi bağımsızlığını ancak 1971 yılında kazanmış bir ülke. Bangladeş, 1971 yılından önce Pakistan'ın "Doğu Pakistan" adlı eyaleti, daha önceleri de İngilizlerin Kıtı Hindî'nde Bengal eyaleti idi. Bugün kullanılan Bangladeş ismi ise "Bengal'in Ülkesi" anlamına geliyor. Nüfusu Türkiye'nin iki katından fazla olmasına karşın, Bangladeş'in yüzölçümü Türkiye'nin beşte biri kadar. Toprakları, ülkenin güneydoğusundaki tepeler hariç, çok sayıda nehirler ve akarsularla bölünmüş alüvyon zengini ovalardan meydana geliyor. Bangladeş ekonomisi, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüştü. Bu büyümede, ülkede demokrasinin daha iyi yerleşmesi ve yavaş da olsa serbest ekonomi şartlarının sağlanmasının büyük etkisi olduğu belirtiliyor. Gelişen demokratik uygulamalara karşın ülke, şu sıralar 2009'da yaşanan sınır muhafızları isyanının sanıklarına verilen ömür boyu hapis ve idam cezalarıyla gelişmiş ülkelerin ve insan hakları kuruluşlarının tepkisini çekiyor.

Bununla birlikte, Bangladeş'in orta gelir düzeyinde bir ülke olabilmesi için gerekli görülen yatırım odaklı büyümeye geçebilmesi henüz gerçekleştirilebilmiş değil. Hazırgiyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlar. Bangladeş, ülkenin tek bol kaynağı olan düşük ücretli, emek yoğun işgücünü kullanarak büyümeyi amaçlıyor.

Görünen o ki, Bangladeş'in ekonomik gelişmesinde en öncelikli yatırım alanını eğitim oluşturacak. Zira ülke okuma yazma oranında dahi dünyanın düşük ülkeleri arasında yer alıyor. Dakka, Rajshani ve Chittagong üniversiteleri, Batı tarzı eğitim veren üç büyük kurum olarak ülkenin yetişmiş eleman ihtiyacına son yıllarda katkı sağlıyor. Bangladeş hükümeti, ekonomiyi yoksulluktan kurtulmuş ve orta gelire sahip bir yapılmaya taşımak istediğini dile getiriyor. Eğitimin yanında iş koşullarının iyileştirilmesi de ülkenin gelişmişlik düzeyi bakımından başlıca sorunlarından biri olarak göze çarpıyor.

2021 yılında 50. bağımsızlık yılını kutlayacak Bangladeş'te hükümet, "Vizyon-2021" projesi ile ülkeyi "Dijital Bangladeş"e ve refah düzeyi orta gelire çıkmış olan bir ülkeye dönüştüreceğini taahhüt ediyor.

İSTİKRARLI BÜYÜYEN EKONOMİ

Sosyal ve ekonomik refah açısından az gelişmiş ülkeler grubunda yer alan, kalabalık ve yoğun bir nüfusa sahip Bangladeş, son 15 yıl boyunca düzenli olarak büyümeyi başardı. 2012 yılında yüzde 6.3 ekonomik büyüme gerçekleştiren Bangladeş'in önümüzdeki beş yılda da aynı performansı göstermesi bekleniyor.

Editör: Ali Afatoğlu
aliafatoglu@turkishtimedergi.com

Son 15 yıl boyunca büyüme grafiği hep yukarı doğru olan Bangladeş'te serbest piyasa ekonomisinin oturtulması için çalışmalar sürüyor. Az gelişmiş ülke görünümünden ekonomik yapılanma ile çıkıp orta gelir düzeyine erişen ve dijital alanda söz sahibi olan bir ülkeye dönüşme hedefiyle hayata geçirilen ekonomik uygulamalar öncelikli olarak devam ediyor. 2012 yılında yüzde 6,3 oranında büyüyen Bangladeş, kişi başına yıllık ortalama gelirden 1.500 dolar seviyesine yaklaştı. GSYİH reel büyüme oranının 2013/14

döneminden 2016/17 dönemine kadar yıllık ortalama yüzde 6,2 olması öngörülüyor.

Kamu sektörünün ekonomideki etkisi, 1970'lerin ortalarından itibaren azalmasına rağmen özel sektörün gücü ile büyüme getiren ekonomik yapılanma 1990'larda şekillendi. Dünya Bankası'nın bir iştiraki olan Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC) ticaret yapma konusundaki en son raporunda Bangladeş'i arazi, otomasyon ve e-devlet reformları konusunda Güney Asya'daki en faal ülke olarak sınıflandırdı.

Yoksulluğa savaş açtılar
Uzmanlar, GSYİH'nin yüzde 7

Bangladeş'in Profili

Nüfus	: 154,7 (2013 EIU tahmini)
Yüzölçümü	: 147,570 km ²
Başkent	: Dakka
Yönetim şekli	: Cumhuriyet
Resmî dil	: Bengalce
Cumhurbaşkanı	: Abdul Hamid
Başbakan	: Şeyh Hasina Vecid
Kişi başına düşen millî gelir	: 1,898 dolar (2013 EIU tahmini)
Büyüme oranı	: 6.3 (2012)
Döviz kuru	: 1 \$=81,86 Taka (2012 ort.)
Başlıca şehirler (nüfus)	: Başkent Dakka (13 milyon) Chittagong (3,5 milyon) Khulna (1,3 milyon) Rajshahi (737 bin)
Telefon kodu	: 88



oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceğini belirtiyor. Bu hedefin önündeki en önemli engel ise tasarruf ve yatırım oranlarındaki düşük büyüme hızı. Bangladeş'te yurtiçi tasarrufların GSYİH'ye oranı yaklaşık yüzde 20, yatırımların GSYİH'ye oranı ise yaklaşık yüzde 25. Son yıllarda, toplam yatırımın yüzde 75'inin inşaat sektörüyle ilgili olduğu ve özel sektörün bu yatırımların 2/3'ünü

gerçekleştirdiği belirtiliyor. Yatırım finansmanı açısından yurtiçi kaynakların düşük kapasiteli gücü göz önüne alındığında, ülkenin önceliğinin ihracat odaklı sanayileri teşvik ederek yabancı sermayeyi ülkeye çekmek olduğu belirtiliyor. Ayrıca, yabancı sermayenin çekilebilmesi için bürokratik engellerin azaltılması ve zarar eden kamu şirketlerinin satılması da önemli. Bangladeş, kişi başına düşen yabancı yatı-

rım bakımından en düşük oranlara sahip ülkelerden biri.

Ekonomi tarıma dayalı

Bangladeş'in ekonomisi tarıma dayalı olup GSYİH'nin yaklaşık yüzde 20'si tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinden geliyor. Daha önemlisi, ülkede çalışanların yaklaşık yarısı bu sektörde istihdam ediliyor. Temel tarımsal ürünleri pirinç, buğday, patates, bakliyat, tütün, çay, şe-

kerkamışı. Ülke en büyük jüt ve jüt ürünleri ihracatçısı. Hazırgiyim ihraç edilebilir ürünler arasında en üst sırada. Çay, dondurulmuş karides, balık, deri ürünleri, sebzeler, seramik eşyalar, farmakolojik ürünler, çiçek, iletişim teknolojileri servisleri, montajlanmış gemiler ve el yapımı yerel hediyelikler de ihraç edilen başlıca ürünler arasında.

EIU raporuna göre, tarım sektörü 2013-2017 döneminde yıllık

ortalama yüzde 3.3 büyüyecek, sanayi ve hizmetler sektörü de büyümenin motoru olmaya devam edecek. 2013-2017 döneminde hizmetler sektörünün yaklaşık GSYİH'nin yüzde 50'sini, sanayi sektörünün ise GSYİH'nin yüzde 30'unu oluşturacağı tahmin ediliyor.

İhracatın motoru hazır giyim

Ülkedeki önemli sanayi sektörleri hazır giyim, jüt ve pamuklu tekstiller, çay işleme, kağıt, çimento, kimyasal gübre, hafif mühendislik ürünleri, şeker, yağ rafinerisi, çelik, gemi inşaatı, tuğla üretimi, konut inşaatı, halı üretimi, seramik eşya, ilaç ve eczacılık ürünleri, otobüs-kamyon montajı, radyo-TV-bilgisayar montajı.

Hazır giyim sektörü en önemli sektör. İhracat odaklı işletmeler çoğunlukta. Sektörde kullanılan pek çok girdi ithal ediliyor. Sektörün ihracatı, toplam ihracat gelirlerinin yaklaşık 2/3'ünü oluşturuyor. En önemli ihraç pazarları ABD ve AB ülkeleri.

Maden yok doğalgaz var

Ülkenin başlıca enerji üretim kaynakları doğalgaz ve kömür. Büyük doğalgaz rezervlerine sahip olan Bangladeş'in, mineral kaynakları çok az miktarda. Bangladeş'te çıkan kömür oldukça yüksek kaliteli bir kömür cinsi. Bangladeş'in kuzeyinden çıkarılan kömürler oldukça iyi kalitede olmasına rağmen 900 metreden daha derinde olması kömürün yüzeye çıkarılmasını zorlaştırıyor.

Bangladeş, mineral kaynakları açısından ise en fakir olan ülkelerden biri. Ülkenin başlıca maden ve mineral kaynakları kireç taşı, seramik kili, silis kumu ve sert kayadan oluşuyor. Madencilik ve taş ocaklığı ekonominin çok küçük bir bölümünü oluşturuyor. Bengal nehir deltasında ve kıyıya yakın yerlerdeki petroler



ise yabancı şirketler tarafından çıkartılıyor.

Kentleşme inşaat sektörüne yaradı

İnşaat sektörü, özellikle kent sel bölgelerde 1990'ların sonrasında önemli ölçüde büyüdü. Bu çerçevede, büyüyen orta sınıfın ihtiyaçları doğrultusunda çok katlı apartman binalarının inşası hız kazandı. Diğer taraftan, 2007 yılı başında olağanüstü hal ilan edilmesinden itibaren yüksek sınıfa hitap eden gayrimenkul pazarında daralma yaşandı.

Fakat Bangladeş'te birçok bina inşaat kalitesi bakımından hala yetersiz. Restorasyona dayalı inşaat çalışmaları, ilerleyen yıllarda

Hazır giyim sektörü en önemli sektör. İhracat odaklı işletmeler çoğunlukta. Sektörün ihracatı, toplam ihracat gelirlerinin yaklaşık 2/3'ünü oluşturuyor.

ülkenin öncelikli ihtiyaçları arasında görülebilir. 2013 Nisan ayında beş tekstil atölyesinin bulunduğu bir binanın çökmesi sonucu yaşanan kaza ve 1000'e yakın işçinin ölümü bu tartışmalara daha da haklılık kazandı. İnşaat sektörünün GSYİH'ye oranı uzun süredir sabit olup son üç yıldır yüzde 8 civarında. Konut sektöründeki büyüme büyükşehirlerdeki enerji, gaz, su ve sıhhi tesisat hizmetlerinde talebi artırıyor ve ulaşım, depolama, iletişim vb. sektörlerde büyümeyi beraberinde getiriyor.

Bangladeş'in dış ticaret ile mücadelesi

55,8 milyar dolarlık dış ticare-

te sahip Bangladeş, 2012 yılı itibarıyla 26,4 milyar dolarlık ihracat, 29,3 milyar dolarlık da ithalat gerçekleştirdi. Yaklaşık 3 milyar dolarlık da dış ticaret açığı verdi. 2012-2016 arasında artacağı tahmin edilen dış ticaret açığının 2012-2016 yılları arasında ortalama 11 milyar dolar olması, 2016 yılında ise 12,3 milyar dolara ulaşması bekleniyor.

Bangladeş temel ürünlerde ithalata bağımlılığı nedeniyle önemli bir ticaret açığı problemiyle karşı karşıya. 2012-2016 yılları arasında petrol ithalatının, tüm ithalatın yaklaşık yüzde 10'unu teşkil etmesi bekleniyor. Ayrıca, ülkenin en önemli ihracat sektörü olan hazır giyim sektörü,

YATIRIMLAR BANKACILIK VE TELEKOMÜNİKASYONA

- Bangladeş doğrudan yatırım sermayesi konusunda net ithalatçı olma konumunu sürdürüyor. Ülke içindeki doğrudan yabancı yatırım stokunun 2014 yılı sonunda 7,5 milyar dolar olacağı öngörülüyor.
- Hükümetin elektrik, altyapı ve doğalgaz üretimi sektörlerine olan yabancı yatırımı artırma çalışmalarına rağmen yabancı yatırımlar telekomünikasyon ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşıyor.
- 2015-17 yıllarını kapsayan dönemde Hindistan ile olan ilişkilerin gelişmesi sonrası söz konusu ülkeden yatırımları artıracığı öngörülüyor.



iplik ithalatına bağımlı durumda. Bangladeş'in ihracatında 2012 yılı itibarıyla en önemli ihraç ürünleri hazır giyim, jüt ve deniz ürünleri olurken ithalatta ise başlıca ürün grupları petrol yağları, pamuk, pamuklu mensucat, pamuk ipliği, palm yağı, buğday, mahlut ve şeker oldu. 2012 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin oldu. Hindistan, Singapur, Malezya, Kore, Endonezya, Tayland ve Hong Kong diğer önemli ülkeler oldu.

En kalabalık ülke

Bangladeş, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülke. Kilotrekareye 290 ilâ 770 kişi düşüyor. 2012 itibarıyla nüfusun

152,6 milyon olduğu tahmin ediliyor. 2030 yılında 220 milyona ulaşması bekleniyor. Hızlı nüfus artışının çevre kirliliğini artıracığı, su ve gıda kaynakları üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülüyor. 2001 sayımına göre nüfusun yüzde 90'ı Müslüman, yüzde 9'u Hindu, yüzde 1'i de Budist ve Hristiyanlar'dan oluşuyor. Önmüzdeki dönemde Bangladeş'in çalışabilir nüfusunun pek çok ülkedeki durumun aksine artış göstereceği tahmin ediliyor. Bu artışın ekonomik bağımlılığı düşüreceği, istihdamı, tasarrufları, yatırımları ve büyümeyi artıracığı öngörülmekle birlikte bu gelişmelerin eğitimin kalitesine bağlı olduğu düşünülüyor.

2012 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin oldu. Hindistan, Singapur, Malezya, Kore, Endonezya, Tayland ve Hong Kong diğer önemli ülkeler olarak sıralandı.

BÜYÜMESİ YÜZDE 6'YI AŞACAK

Ekim 2013 tarihli HSBC Küresel Bağlantılar Bangladeş Raporu'na göre 2013-15 yılları arasında ihracatta gerçekleşecek büyümenin GSYH'deki büyümenin yeniden yüzde 6'nın üzerine çıkmasına yardımcı olması bekleniyor. ABD, Bangladeş ihraç mallarının en büyük pazarı olmaya devam edecek, ancak Asya'daki canlanan ticaretin büyüme açısından daha dinamik bir etken olması beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl yüzde 6,2 seviyesinde olan ihracat, Ocak-Mayıs 2013'te yüzde 7,2 seviyesine yükseldi ve HSBC Küresel Bağlantılar raporuna göre ABD ve Avrupa'daki talebin kademeli olarak yeniden artışı sayesinde ihracatın bu şekilde yükselmeye devam etmesi tahmin ediliyor.

- Devletin, ekonomiyi modernleştirme ve altyapıyı iyileştirme yönündeki çabası devam ediyor, dolayısıyla önümüzdeki 20 yıl içerisinde altyapıyla ilgili ithal malların üçte birden fazla oranda artması bekleniyor.

- Uzun vadeli beklentiler iyi

yönde. Daha fazla reforma ihtiyaç duyulsa da, Bangladeş'in giyim ve konfeksiyon piyasasındaki güçlü konumu sayesinde uzun vadede yıllık yüzde 5'lik büyüme olacağı tahmin edilmektedir. Bangladeş ihraç mallarının en çok satıldığı üç ülke; ABD, Almanya ve İngiltere'dir. En büyük sektörler ise giyim ve konfeksiyon, tekstil ve ahşap imalatı ve hayvansal ürünler olarak sıralanabilir. Geçtiğimiz yıl AB'ye en fazla konfeksiyon ihraç eden ikinci ülke Bangladeş'ti ve önümüzdeki aylarda Avro Bölgesi yavaş yavaş durgunluktan sıyrıldıkça, Bangladeş ihracatının daha da artması bekleniyor.

Bangladeş'in başta ulaşım ağı ve enerji üretim kapasitesi olmak üzere, altyapısını iyileştirmesi gerekiyor.

BÜYÜME İÇİN EKİPMAN TEMİNİ Altyapı neden önemli ?

Altyapı Bangladeş'te acilen iyileştirilmesi ve geliştirilmesi gereken bir konu. Uzun vadeli büyümenin yılda yüzde 5'in üzerinde çıkabilmesi için özellikle ulaşım ve iletişim ağlarının genişletilmesi şart.

Bangladeş'in başta ulaşım ağı ve enerji üretim kapasitesi olmak üzere, altyapısını iyileştirmesi gerekiyor. Ülkenin son yıllarda Dünya Ekonomik Forumu'nun altyapı sıralamasında gerilere düştüğü görülmektedir. Ancak, bu konuda ilerleme kaydedilmektedir ve önümüzde-

ki 20 yılda altyapıyı geliştirmele- rine ilişkin yapılacak ithalatın üçte bir oranında artış göstermesi beklenmektedir.

Önümüzdeki birkaç yıl içinde Hükümet mevcut elektrik üretimini iki katından fazlaya çıkar- mayı hedefliyor. Böylece, en- düstri yatırımlarının da teşvik edilmesi amaçlanıyor. Kamu projelerinin finansmanı kamu-ö- zel sektör ortaklıklarına dayandığı için finansman konusunda zorluk çekilmekte.

Vergi reformları sayesinde daha fazla devlet finansmanlı proje gerçekleştirilmedikçe bu konudaki ilerlemenin yavaş ol- ması beklenmektedir.

Kısa Vadeli Görünüm

Önümüzdeki altı yıl içinde ticaret akışlarının sabit kalacağı bekleniyor. Son aylarda Asya'da gerçekleşen büyümenin yavaş olması kilit ticaret piyasalarının büyüyeceği beklentileri azaltıyor.

Mevcut Görünüm

Geçtiğimiz yıl, Bangladeş ihra- catının yüzde 8'i Asya'ya yapılır- ken, yaklaşık yüzde 20'si Kuzey Amerika'ya ve yüzde 40'ından fazlası da Avrupa'ya gerçekleştirilmiştir. Bangladeş'teki ücretle- rin Çin'den ve Güneydoğu Asya ülkelerinden düşük durumda ol- ması tekstil gibi düşük maliyetli imalat sektörlerine rekabet avan-

tajı sağlayarak son 10 yılda hızla büyümesine yol açmıştır. Gün- müzde Bangladeş dünya giyim ve konfeksiyon pazarında yüzde 10'un üzerinde bir paya sahiptir. Asya içinde gerçekleşen ticaret, son yıllarda imzalanan serbest ticaret anlaşmalarının artışıyla böl- gesel işbirliğinin çoğalması sonu- cunda patlama yaşamıştır. Yükselen piyasalardaki büyüme son aylarda yavaşlamış olsa da, hala ticaretin gelişmesini destekle- yecek oranlarda seyretmektedir. HSBC Küresel Bağlantılar raporuna göre 2020'ye gelindiğinde Bangladeş'in Asya'ya yaptığı ihra- catın iki kattan fazla yükselerek yüzde 15'e ulaşması öngörülmüyor.



Dış Ticaret Tercihleri

- Giyim ve konfeksiyon, ücretlerdeki rekabet avantajı sayesinde Bangladeş'in en büyük ihracat sektörü konumundadır. Ücretler yavaş yavaş artacak olsa da, giyim sektörünün ihraç malların neredeyse dörtte birini oluşturduğu Bangladeş'in, 2015'e rekabet gücünü koruması beklenmektedir.
- İkinci en büyük sektör tekstil ve ahşap imalatıdır. Bu sektörün 2015'e kadar ihracattaki artışa neredeyse üçte bir oranında katkı sağlaması beklenmektedir.

- Hayvansal ürünler, Bangladeş'in üçüncü sıradaki ihracat sektörüdür ve 2013-2015 arasında hayvansal ürünler ile hayvan ve bitki materyallerinin ihracattaki artışa yüzde 15 katkı sağlacağı tahmin edilmektedir.

- Yükselen Asya piyasalarına yapılan ihracatın, 2013-2020 yılları arasında başta giyim, diğer imalat ve hayvansal ürün sektörlerinde, Çin'de ve Doğu Asya'nın geri kalanında hızla büyümekte olan orta sınıfın artan talebini karşılamak için yüzde 15'ten fazla büyümesi beklenmektedir. Latin Amerika'ya yapılan ihracatın da, başta giyim ve tekstil sektörlerinde olmak üzere 2020'ye kadar ortalama yüzde 10'un üzerinde güçlü büyüme bekleniyor.

Dış Ticaret fırsatları

Giyim fabrikalarında, Nisan ayında 1000'in üzerinde insanın ölmesiyle sonuçlanan yangını da içeren çeşitli büyük önemli olaylar meydana gelmiştir. Çok uluslu giyim alıcıları için işçi güvenliği önemli bir konu ve kısa vadede bu konudaki belirsizlik, yapılacak yatırımların azalmasına sebep olabilir (2012'de doğrudan yabancı yatırımlar GSYH'nin yüzde 1'inden azını oluşturdu). Hem orta hem de uzun vadede, artan doğrudan yabancı yatırım akışlarının yatırıma destek olacağı düşünülmektedir. Bunun sebebi, yabancı şirketlerin Bangladeş'in

büyük yerel piyasasına ve altyapı konusundaki ciddi gelişim ihtiyacına erişim sağlama isteğidir.

Uzun Vadeli Görünüm

Bangladeş, dünyanın en dinamik ticaret bölgesinde yer alıyor ve kendisini giyim ve konfeksiyon sektöründe güçlü bir konuma getirmiş durumda. Demografik trend iyi yönde ve Bangladeş ihracat tabanını genişletme ve doğrudan yabancı yatırımı artırma umuduyla komşularının çoğuyla serbest ticaret anlaşmaları yaparak ticaret ihtimallerini artırmaya çalışıyor.

İzlenmesi Gereken Ticaret Koridorları

Asya'da büyümekte olan orta sınıfla beraber, Bangladeş'ten diğer yükselen Asya piyasaları'na güçlü ticaret akışlarının olması ve 2030'ta Hindistan'ın Bangladeş'in en büyük üçüncü ihracat pazarı haline gelmesi beklenmektedir. Önümüzdeki 20 yıl içinde Çin, Hindistan, Vietnam ve Malezya'nın en hızlı büyüyen ihracat pazarları haline gelmesi beklenmektedir. 2030'a kadar Türkiye'ye özellikle giyim, konfeksiyon, tekstil ve ahşap imalatı alanında yapılacak ihracatın güçlü bir şekilde büyüyerek 20 yıl içerisinde Türkiye'nin, Bangladeş'in en büyük dördüncü ihracat pazarı haline gelmesi beklenmektedir. Endüstriyel makineler, tekstil, ahşap imalatı ve ulaşım ekipmanlarının en hızlı büyüyen ithalat sektörleri konumunda olduğu Hindistan, Çin, Vietnam ve Türkiye Bangladeş'in en hızlı büyüyen ithalat ortakları olacak. Bangladeş'in nüfusu göz önüne alındığında, hayvansal ürünler, tahıllar, şeker, çay, baharatlar ve içeceklerin en büyük ithalat sektörleri olması bekleniyor.

Altyapıya odaklanma

- Dünya Ekonomik Forumu'na göre Bangladeş altyapısı itibariy-

Geçtiğimiz yıl, Bangladeş ihracatının yüzde 8'i Asya'ya yapılırken, yaklaşık yüzde 20'si Kuzey Amerika'ya ve yüzde 40'ından fazlası da Avrupa'ya yapılmıştır.

le dünyada 118. sırada yer alıyor. Bu, örneklem içinde en düşük sırada yer alan ülke olmakla beraber altyapı sıralamasındaki yeri geçtiğimiz yıllarda daha da gerileme kaydetmiştir. Ulaşım ağı ve enerji üretiminin kapasitesi ve güvenilirliğine özellikle dikkat edilmesi gerekiyor.

- Altyapı konusunda ilerleme kaydediliyor ve önümüzdeki 20 yılda altyapıyla ilgili ithal malların miktarının üçte bir oranında artış göstermesi bekleniyor. Hükümetin amacı, elektrik üretimini önümüzdeki birkaç yıl içinde yaklaşık 15 milyar USD maliyetle iki katından fazlaya çıkarmak yönünde. Bu gelişmeler gerçekleşirse, endüstriye yapılacak yatırımlar teşvik edilmiş olacak ve büyüme beklentileri artacaktır.

- Ancak, Dünya Ekonomik Forumu kamu alanındaki finansman kararlarının dürüstlüğü ve şeffaflığı konusunda endişeleri olduğunu dile getiriyor ve yüksek seviyedeki bürokrasi özel finansmanı caydırdığı için projelerin finansmanı büyük bir zorluk arz ediyor. Hükümet bu alandaki finansmanı kamu-özel sektör ortaklıklarına dayandırıyor. Dolayısıyla vergi reformları daha fazla devlet finansmanlı projeye imkan verene kadar ilerlemenin yavaş olacağı bekleniyor.

Sonuç

Bangladeş'in küresel giyim ve konfeksiyon pazarında sağlam bir konumu bulunuyor ve güvenlik konusundaki endişeler yüzünden bu sektörün yakın vadeli beklentileri belirsizlik arz etse de, reformlar gerçekleştirildiğinde yabancı yatırımlarda bir artış bekleniyor. Hayvansal ürün ihracatı da büyük öneme sahip ve Bangladeş olumlu yöndeki demografik trendlerden ve yükselen Asya piyasalarında büyümekte olan orta sınıftan, tarım sektörünü modernleştirmek yönünde avantaj sağlayabilir.

KAYNAK:

HSBC Küresel Bağlantılar Bangladeş Raporu, Ekim 2013 (Oxford Economics tarafından HSBC Global Araştırma Makro Verileri temel alınarak oluşturulan tahmini veriler). Ayrıntılı bilgi için lütfen aşağıdaki adresi ziyaret edin: www.hsbc.com/globalconnections

TİCARETTE HEDEF 3 MİLYAR DOLAR

Bangladeş, Hindistan ve Çin pazarına yakınlığı ile Türkiye için stratejik açıdan daha da önem kazanacak. İki ülke arasındaki ticaret hacmi 1 milyar dolara yaklaşırken, bu rakamın 3 milyar dolara çıkarılması sık sık gündeme getiriliyor.



Türlkrlere Özel Bölge

- İkili ticaretin geliştirilmesi için Bangladeş Ticaret Bakanlığı, Türk yatırımcılara Bangladeş'te özel bir bölge tahsis etmeyi düşünüyor. Henüz çalışmalarına başlanmayan bu 'özel bölge'nin Türk yatırımcıyı bölgeye çekme ihtimali bulunuyor.

- Bangladeş'te Türk işadamları tekstil, halı ve hazır giyim sektöründe faaliyet gösteriyor. Türlklere ait beş fabrika var.

- Bangladeş'te yatırım yapanlar kârlarını tümüyle ülkelerine geri getirebiliyor.

2012 yılında Türkiye ve Bangladeş arasında gerçekleşen ticaret hacmi 980 milyon dolar oldu. Bu rakam, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2000 yılından bu yana 19 kat büyüdüğünü gösteriyor. Dış ticarette 552 milyon dolarlık Türkiye aleyhine bir açık bulunuyor. Türkiye'nin Bangladeş'e ihracatı ise 2012 yılında bir önceki yıla göre yüzde 62 artarak 214 milyon dolara ulaştı. İthalatı ise bir önceki yıla göre yüzde 14,5 azalarak 766 milyon dolar civarını buldu.

Siyasi-tarihi ilişkiler köklü

İki ülke ilişkileri köklü tarihi ve

kültürel temellere dayanıyor. Kurtuluş Savaşı sırasında Bengallerin topladıkları mütevazı yardımı, gizli bir şekilde Milli Mücadele'ye destek olarak göndermiş oldukları bugün dahi hatırlanıyor. Bangladeş halkı, Türk halkını dost ve kardeş olarak görüyor. Kurtuluş Savaşı'na ve Mustafa Kemal Atatürk'e büyük saygı ve hayranlık duyuyorlar. Bangladeş'in ulusal şairi olarak kabul edilen Kazi Nazrul İslam'ın 1921'de yazmış olduğu "Kemal Pasha" adlı destansı şiir okullarda okutuluyor.

Tarihteki yakınlık avantaj

İki ülke arasında herhangi bir siyasi sorun bulunmuyor, ilişkiler

karşılıklı ziyaretlerle canlı tutulmaya ve ileriye götürülmeye çalışılıyor. Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Şubat 2010'da Bangladeş'e yaptığı ziyaret karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesinde önemli birer adım oldu. Tüm bu ziyaretlerin ardından 2012 yılında Bangladeş Halk Cumhuriyeti Başbakanı Sheikh Hasina'nın Ankara ziyaretinde iki ülke arasında Serbest Ticaret Anlaşması'nın imzalanmasında mutabık kalındı.

Her iki ülke de, yaratılan bu görüşmelerin etkisi ve sağlanacak ikili desteklerle halen 1 milyar dolara yaklaşan ticaret hacminin 3 milyar dolara çıkarılmasını hedefliyor.

İNŞAAT MALZEMELERİ VE MAKİNE ÖNE ÇIKIYOR

Önümüzdeki yıllarda ihracatın geliştirilebilir olduğu ülkeler arasında yer alan Bangladeş'e yönelik tekstil makineleri ve bakliyat ürünleri ihracatı büyük potansiyel barındırıyor. İlaç ve inşaat ürünleri de potansiyeli yüksek kalemler arasında...

Türkiye'nin Bangladeş'e ihraç ettiği başlıca ürünler arasında baklagiller, boratlar, demir, mermer, alaşımsız çelikten yarı mamuller, demir-çelik çubuklar, alüminyum plaka, levha ve şeritler, dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları, yeni ve ikinci el tekstil makineleri, tekstil kimyasalları ve cam yer alıyor. Tekstil makineleri ve baklagiller, potansiyeli olan ürünler olarak öne çıkıyor. Öte yandan Türkiye, Bangladeş'ten jüt, eşya ambalajında kullanılan çuvalar ve torbalar, hazır giyim ürünleri ve ayakkabı ithal ediyor.

Bakliyat üretimi kısıtlı

Bangladeş, üretiminin kısıtlı olması nedeniyle bakliyatı ithalata bağımlı konumda. Bakliyat ithalatında en önemli ürün mercimek. Türkiye de bu üründe Kanada ve Avustralya ile birlikte önemli tedarikçiler arasında yer alıyor. Ağırlıklı olarak kırmızı mercimek tercih ediliyor. Mercimek ithalatının küçük bir bölümünü ise yeşil mercimek oluşturuyor. Bangladeş'in bakliyat ithalatındaki ikinci önemli ürün bezelye. Bu ürünün tedarikinin tamamına yakını ise Kanada tarafından gerçekleştiriliyor. Nohut ithalatı ise ağırlıklı olarak Avustralya'dan yapılıyor. Bangladeş, dünya bakliyat ithalatından yüz-



Bangladeş'te çeşitli bina yatırımlarının artmasıyla, bu alanda Türk ürünlerinin ihracatının da artması bekleniyor.

de 4,39 pay alıyor. En büyük üçüncü ithalatçı konumunda. Türkiye'nin bu ülkenin bakliyat ithalatından aldığı pay yüzde 6,2 düzeyinde.

Tekstil makinelerine ihtiyaç artıyor

Bangladeş'te tekstil ürünleri, ülkenin en önemli ihracat kalemleri arasında bulunuyor. Hazır giyimde birçok uluslararası marka, göreceli olarak daha düşük maliyetler nedeniyle Bangladeş'te bu alanda yatırım gerçekleştiriyor. Bu alanda önemli

bir üretici ve ihracatçı olan Türkiye'den firmalar, Bangladeş'te düzenlenen fuarlara (DTG, GARMENTECH Bangladesh) katılıyor ve bu alandaki pazar paylarını artırmaya çalışıyor.

İlaç ürünleri

Bangladeş'te sağlık koşulları, Dünya Sağlık Örgütü'nün yanı sıra diğer uluslararası kuruluşların da çabaları sonucunda yıldan yıla iyileşme gösteriyor olmasına karşın verem, sarı humma, bağırsak enfeksiyonları ve "dengue ateşi" gibi hastalık-

lar toplum sağlığını zaman zaman tehdit edebiliyor. Ayrıca Bangladeş'te tütün ürünleri yüksek düzeyde tüketiliyor. Bunun sonucunda sigara tüketimine bağlı başta akciğer olmak üzere çeşitli sorunlar sıklıkla görülüyor. İlaç sanayi üretiminin kısıtlı olması nedeniyle antibiyotikler, aşılar ve diğer ilaçlar düzenli olarak ithal ediliyor. Bölgesinde önemli bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumunda bulunan Türkiye'nin bu bağlamda önemli bir tedarikçi olabileceği düşünülüyor.

Ağırlıklı inşaat sektöründe kullanılan demir-çelik ürünlerinde Türkiye'nin bu ülkeye ihracatında artışın olası olduğu düşünülüyor.

İlaç niyetine sebze tüketimi

Bangladeş'te yaş meyve ve sebzeler, hastalıktan koruyucu ve iyileştirici besinler olarak algılanıyor. Tüketiciler arasında değerli gıdalar olarak görülüyor. Ülkede daha fazla meyve ve sebze üretimi için girişimler başlatılmakla birlikte tarım arazilerinin kısıtlı olması ve artan refah düzeyi nedeniyle bu ürünlerin ithalatı da yıldan yıla artıyor.

Bangladeş'te kişi başına düşen yaş meyve ve sebze tüketiminin 85 kg. olduğu tahmin ediliyor. Meyve tüketiminin de artan gelirle birlikte yılda 15 kg civarına ulaştığı tahmin ediliyor. Patates, patlıcan ve yeşil yapraklı sebzeler en çok tercih edilen sebze türleri olup meyvelerden muz, mango ve jackfruit en çok tüketilen ürünler arasında bulunuyor.

İnşaat malzemeleri potansiyel barındırıyor

Bangladeş'te 1990'ların itibaren hız kazanmaya başlayan inşaat sektörü, Türkiye için önemli ihracat imkânları yaratıyor.

İnşaat Çubukları: Global krizin etkilerinin azalmaya başlaması sonucu, ülkemizin demir ve çelik ihracatının tekrar çıkış yapması bekleniyor. Ağırlıklı inşaat sektöründe kullanılan demir-çelik ürünlerinde Türkiye'nin bu ülkeye ihracatında artışın olası olduğu düşünülüyor.

Çimento: Türkiye, Portland tipi çimentoda önemli bir rekabet avantajına sahip. Bangladeş'te çeşitli bina yatırımlarının artmasıyla, bu alanda Türk ürünlerinin ihracatının artırılmasının mümkün olacağı düşünülüyor.

Bangladeşli tüketiciler tarafından tercih edilen kuru üzüm, ağırlıklı olarak Çin, Hindistan ve Pakistan'dan tedarik ediliyor. Türkiye'nin dünyada önemli bir üretici olması nedeniyle bu alanda ciddi potansiyele sahip olabileceği düşünülüyor.

TÜKETİMİ, BİR DÖNEMİN TÜRKİYE'Sİ GİBİ

Büyük kentlerde yaşayan Bangladeşliler, yıllık gelirlerinin neredeyse yarısını gıda tüketimi için harcıyor. Ülkenin en kalabalık şehri 13 milyon kişilik nüfusuyla Dakka, süpermarketlere yeni alışıyor. Nüfusunun yüzde 65'i yoksulluk sınırının üzerinde bulunan başkent, aynı zamanda ithal ürünler için de en büyük pazar.

Yaklaşık 160 milyonluk nüfusa sahip Bangladeş, toprağa göre nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ülkelerden biri ve nüfusun yüzde 80'i kırsal alanda yaşıyor. Fakat son yıllarda kentlere göçün giderek arttığı görülüyor. Bu nedenle en kalabalık şehir olan başkent Dakka, en önemli pazar olarak kabul ediliyor. Diğer önemli pazarlar olarak Chittagong ve Rajshani, nüfusları ve gelir düzeyleri ile ön plana çıkıyor. Bu şehirlerde yaşayanlar İngilizce konuşabiliyor, Batı kültürünü ve ürünlerini tanıyor. Tüketiciler, Batılı ithal ürünleri yüksek kaliteli kabul ediyor. Batılı ithal ürünlerin pazarda popülaritesinin giderek artıyor. Kentlerde yaşayan Bangladeşliler gelirlerinin yüzde 45'ini gıda maddeleri ve içecek tüketimi için harcıyor. Bangladeş pazarına ve tüketim alışkanlıklarına daha yakından bakmakta fayda var. Bangladeş'te pek çok çeşit pe-

rakende satış yerleri bulunuyor. En yaygın olanlarını yol kenarlarındaki, bakkal diye nitelendirilebilecek küçük satış yerleri oluşturuyor. Ülkenin tamamında görülebilen bu bakkalların toplam perakende gıda satışlarının yüzde 75'ini gerçekleştirdiği tahmin ediliyor. Bu bakkalların büyüklüğü genelde 1-10 m² arasında değişiyor. İthal gıda ürünlerinin satılmadığı bu satış yerlerinde, özellikle de sınır bölgelerinde sadece Hindistan'dan gelen düşük kaliteli gıda maddeleri bulunabiliyor.

Pazar yerleri revaçta

Şehirlerde bulunan ve belediyelerce işletilen satış mağazaları da perakende pazarında önemli bir yer tutuyor. Toplam perakende gıda satışlarının yaklaşık yüzde 20'si bahsedilen belediye satış yerlerince gerçekleştiriliyor. Bu satış yerleri, genelde şehirlerde ve yarı şehirleşmiş bölgelerde bulunuyor. Sınırlı da olsa bu yerlerde ithal gıda ürünleri satılabilir.



Ülkenin tamamında görülebilen bakkalların toplam perakende gıda satışlarının yüzde 75'ini gerçekleştirdiği tahmin ediliyor.

Süpermarketlerle yeni tanışıyorlar

Bangladeş'te ithal gıda ürünleri en çok şehirlerin varlıklı bölgelerinde bulunan mağazalarda satılıyor. Bu mağazalarda ithal ürünler ve kaliteli yerli ürünler bulunuyor. Temel müşterilerini orta ve üst sınıf Bangladeşliler ile yabancılar oluşturuyor. Perakende gıda satışlarının yaklaşık yüzde 5'i,

bu mağazalarda gerçekleşiyor.

Süpermarketlerin Bangladeş perakende sektöründe yeni olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Ancak, yeni açılan süpermarket sayısında hızlı artışların gerçekleştiği ve perakende pazarında süpermarketlerin giderek daha popüler hale geldiği görülüyor. İthal gıda ürünleri çoğunlukla büyük şehirlerde bulunan süpermarketlerde satılıyor.

Ülkede perakende ağı genişliyor

Ülkedeki önemli süpermarketler; Agora, Nandan, Dhali Super Store, PQS, Meena Bazar, Family Needs, Fortuna City, Shop n Save, Stop n Shop, Pick & Pay, Super Fresh, Value Plus, Ettadi Family Mart, Ohiva One Stop Mall ve Gulshan süpermarketleri.

Gıda perakendecilerine doğru-

Bangladeş'te ithal gıda ürünleri, en çok şehirlerin varlıklı bölgelerinde bulunan mağazalarda satılıyor.

dan şekerli ve çikolatalı mamul ihraç edilmesi yaygın bir uygulama olarak görülüyor.

Genelde ithalatçı ve dağıtıcı firmalar tarafından ürünler, ithal ediliyor ve perakende satış yerlerine ulaştırılıyor. Tüm ülke genelindeki perakendecilere ise ithal ürünler birden fazla dağıtıcı firma aracılığıyla ulaştırılıyor. Bu durum ülkede perakendenin gelişmesine işaret ediyor.



TÜRKİYE, BANGLADEŞ'TEN AB'YE GİRİLEBİLİR

Bangladeş, Türkiyeli girişimciyi kendi ülkeleri üzerinden AB'ye davet ediyor. Az gelişmiş ülkeler kategorisinde oldukları için Bangladeş'e yönelik dış ticaret kurallarında bazı esneklikler söz konusu. Bu doğrultuda ürün ihracat vergileri hayli düşük tutuluyor.

TİCARETİN YENİ KITASI: ASYA PASİFİK

- Bangladeş'in bulunduğu bölgenin dünya ticaretinde son yıllarda oynadığı rol üzerinde durulması gereken bir konu.
- Asya Pasifik Bölgesi, gelişim hızı ile küresel büyümenin ana motorunu oluşturuyor.
- 20,6 trilyon dolar ile dünya gayri safi hasılasının yüzde 30'unu, 3,8 milyar kişi ile dünya nüfusunun yüzde 55'ini, 7,8 trilyon dolar ile dünya mal ve hizmet ihracatının yüzde 30'unu Asya Pasifik Bölgesi ülkeleri oluşturuyor.
- Dünya ithalatının üçte biri de bu bölge tarafından yapılıyor. Türkiye, bu bölgenin ithalatından 7,7 milyar dolar ihracat ile binde 1,3 pay alıyor. Türkiye'nin ihracatının sadece yüzde 5,5'i bu bölgeye gerçekleştiriliyor. Türkiye ihracatının bu pazarlara göre dağılımıyla dünya mal ihracatının bu pazarlara dağılımı arasında ciddi bir uyumsuzluk bulunuyor.
- Bu bölgede en fazla büyüyen ülkeler Çin, Afganistan, Endonezya ve Bangladeş.
- Türkiye'nin bölgeye ihracatı 2010 yılında yüzde 30'luk bir artışla 6,6 milyar dolar, 2011 yılında yüzde 17'lik bir artışla 7,7 milyar dolar seviyesine ulaştı. 2012 yılında bölgeye ihracatta bir artış olmadı ve 7,7 milyar dolar ihracat seviyesi korundu.

rarlanabileceğini belirtiyorlar. Öte yandan Dünya Bankası'nın Bangladeş'i, Hindistan, Çin ve Vietnam ile birlikte "21. yüzyılın yatırım mekanı" olarak belirlediğini de anımsatalım.

Bangladeş'te önceden şirket kurmak için bir buçuk aylık bir sürede birçok bürokratik aşama söz konusuysa, bugün doğrudan başvuru ile çok kısa bir sürede bu izinler alınabiliyor.

AB'ye 1 milyar tişört

Bangladeş yılda bir milyar tişörtü Avrupa Birliği'ndeki ülkelere satıyor. AB'nin az gelişmiş ülkelere vergisiz tek taraflı imtiyaz erişimi veren Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nden (GPS) faydalanılarak bu sektör cazip hale getirildi. Sektör, gayri safi yurt içi hasılasının yüzde 13'ünü ve ihracatın yüzde 80'ini oluşturuyor.

Milyonlar tekstilde çalışıyor

Bangladeş'te istihdamın yüzde 25'i tekstil sektöründe. Fakat sektörün en önemli sorunu iş koşulları ve işçi ücretleri. Bu durum son yıllarda ülkenin protestolar ve işçi grevleriyle sık sık gündeme gelmesine neden oluyor. Genelde çok katlı binaların işletme olarak kullanılması, 20 kata kadar çıkan işletmelerde 4-5 bin kişinin aynı anda çalışması sık rastlanan bir durum. Bangladeş'te 15 bin kişi-

nin çalıştığı konfeksiyon fabrikaları bulunuyor. Milyonlarca adetlik siparişleri üretebiliyorlar.

Krize tepki olarak Bangladeş'e gittiler

Ekonomik kriz tekstil giyim ihraç eden birçok ülkeyi vurdu. Fakat Bangladeş tehlikeyi atlarmayı başardı. Avrupa'dan birçok şirket, kriz döneminde Bangladeş'i tercih etti. Ülkenin ucuz işgücü ve getirilen yeni vergi kolaylıkları yabancı tekstil sektörünü ülkeye çekmeye başlandı. Krize direnmek isteyen tekstilciler, Bangladeş'in ucuz işgücüyle birlikte kendilerine yeni bir girişim yolu açtılar.

Türk tekstil firmaları ve dünya tekstil devlerinin Bangladeş'i üretim üssü haline getirmiş olmasındaki en büyük etken işgücünün yoğun olması, 50 doların altında bulunan işçi ücretleri ve ucuz enerji. Tekstil şirketlerinin daha çok tişört ve kot pantolon üretimleri Bangladeş'te gerçekleşiyor. Başta H&M, Esprit, C&A ve Walmart olmak üzere yüzlerce mağazaya sahip perakende zincirlerinin çoğu örme grubu ürünleri üretiminin önemli bir bölümünü bu ülkede yapıyorlar.

DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu) Türkiye-Bangladeş İş Konseyi'nin verdiği bilgilere göre sayıları 200-250 arası olan Türk üretici Bangladeş'te üretim yapıyor.



Türkiye'yi solladı

Çin ve Vietnam'ın ardından Bangladeş tekstil sektöründe Avrupa Birliği'nin üçüncü tedarikçi ülkesi konumunu 2010 yılında kazandı. Hindistan'ı arkada bırakma ustalığını gösterebilen Bangladeşliler, Türkiye'deki hazır giyim sektörünü de etkiledi. 2012 yılında Çin'in ardından AB'ye en çok hazır giyim ihracatı yapan Türkiye, bu unvanını da Bangladeş'e kaptırdı. Bangladeş'in bu konuda şu anda önlemesiz üstünlüğü buluyor.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Türkiye ile Bangladeş arasında yapılacak serbest ticaret ile birlikte birçok yatırımcının bölgede yeni girişimler sağlayacağı aşkar. Tekstil kadar dikkat çeken bir başka sektör de ilaç sektörü. Türkiye ile Bangladeş arasındaki ticari görüşmelerde de sık sık gündeme geliyor. İlaç endüstri-

sinde son yıllarda güçlenen ülkede ilaçlar da ucuza imal edilebiliyor. İlaç üretimi ihtiyaçlarının üzerinde olduğundan Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerine ilaç ihracatı yapıyorlar.

Bangladeş'te kendi üretim tesisi olan Turhal Tekstil, kendi üretim tesisinde tekstil ürünleri üretiyor. DEİK ülke raporuna göre Bangladeş'te en fazla üretim yaptıran marka LC Waikiki markasının sahibi Taha Tekstil. Taha Group'un bu ülkede Bangladeşli bir firmayla ortak kurduğu konfeksiyon tesisi bulunuyor. Tesiste triko üretimi yapılıyor. Yaklaşık 5 bin kişinin çalıştığı bu tesis, LCW markasının yanı sıra birçok yabancı zincir mağazalara da üretim yapıyor. Bangladeş'te en fazla ithalat yapan DeFacto'nun sahibi Ozon Tekstil de Türk firması olarak bölgede bulunan isimlerden. Ülkede tekstil

Türkiye ile Bangladeş arasında yapılacak serbest ticaret ile birlikte birçok yatırımcının bölgede yeni girişimler sağlayacağı aşkar. Tekstil kadar dikkat çeken bir başka sektör de ilaç. Türkiye ile Bangladeş arasındaki ticari görüşmelerde sık sık gündeme geliyor.

sektöründe üretim yapan markalardan biri de Colin's. Seven Hill'in sahibi Beşyıldız Tekstil, Rodi Jeans, Collezione'nin sahibi Akyiğit Tekstil gibi perakendeciler de Bangladeş'te iş yapanlar arasında. Bangladeş'teki Türk firmalarının üretim faaliyetlerinin yanı sıra bölgeye olan ihracatta yer alan farklı sektörden Türk firmaları da bulunuyor. Bangladeş'e yönelik ihracatta Aslan Çikolata farklı sektörü ile göze çarpıyor. Büyük marketlerin hemen hemen hepsinde varlığını gösteren Aslan Çikolata, pazardaki payını artırmak istiyor. Banat, 2009'dan beri Bangladeş'e ihracat yapıyor. Şirketin Bangladeş ile ihracatı, 2009 sonunda yapılan anlaşma ile başladı. Ülkeye ağırlıklı olarak özel markalı (private label) diş fırçası ve Banat markalı temizlik ürünleri ihraç ediliyor.



HSBC Faktoring'le kafanız rahat olsun!

HSBC'ye gelin, ihracat faktoring hizmetimizden yararlanın; vadeli alacağınızı nakde çevirelim, uluslararası tecrübemiz ve dünya çapında yaygın muhabir ağımızla işleriniz tıkr tıkr yürüsün.

Arayın 444 0 424
Tıklayın www.hsbc.com.tr
Ziyaret edin HSBC Bank Şubeleri

HSBC 

HSBC Türkiye

uluslararası ticaret yapan firmalara

1.000.000.000 TL

Uluslararası Büyüme Desteđi sunuyor.

**HSBC ile büyümekte olan yeni dünyanın
bir parçası olun.**

Arayın 444 0 424
Tıklayın www.hsbc.com.tr
Ziyaret edin HSBC Bank Şubeleri

HSBC 